

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 696/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Svk/33/2024 z 20. februára 2025 takto

rozhodol:

- Návrhu na vydanie dočasného opatrenia **n e v y h o v u j e**.
- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

- Ústavnému súdu bola 6. októbra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na výchovu dieťaťa podľa čl. 41 ods. 4 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka si uplatnila právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.
- Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je matkou maloletej [REDAKOVANÉ], ktorá jej bola rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti a v ktorej mene podal druhý zákonný zástupca (otec) správnu žalobu bez vedomia a súhlasu maloletej a sťažovateľky. Táto správna žaloba smerovala proti rozhodnutiu o prijatí maloletej na osemročné gymnázium a rozhodnutiu zriaďovateľa o zamietnutí otcom podaného odvolania. Za žalobkyňu bola v podanej správnej žalobe označená maloletá zastúpená otcom. Tvrdeným dôvodom nezákonnosti rozhodnutia je absencia podpisu otca na prihláške na gymnázium, ktoré podala maloletá zastúpená sťažovateľkou.
- O správnej žalobe rozhodol Správny súd v Košiciach uznesením č. k. KE-8S/114/2022-99 zo 17. júla 2024 tak, že ju odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Správny súd ustálil

nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, keďže maloletá žalobkyňa nebola ukrátená na svojich právach, pretože bola na štúdium prijatá a otec, ak sa domnieval, že bol ukrátený na svojich subjektívnych právach z dôvodu absencie podpisu na prihláške, mal podať správnu žalobu vo vlastnom mene.

4. Proti tomuto uzneseniu podala maloletá konajúca otcom kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie správneho súdu zo 17. júla 2024 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nesúhlasil s konštatovaním, že ide o podanie žaloby zjavne neoprávnenou osobou, pretože správny súd skúmal hmotnoprávny dotyk so subjektívnymi právami žalobkyne, čo už nemožno subsumovať pod pojem „zjavne“, pretože jej posúdenie si vyžaduje oboznámenie s administratívnym spisom (teda dokazovanie). Správnemu súdu vytkol, že neobsahuje odôvodnenie, prečo tvrdené porušenia hmotnoprávnych a procesných noriem nemôžu viesť k dotyku so subjektívnymi právami sťažovateľky. Najvyšší súd ďalej uviedol, že správny súd neskúmal otázku zastúpenia maloletej zákonnými zástupcami z hľadiska rozporu záujmov a neustanovil kolízneho opatrovníka, a preto v ďalšom konaní uložil správnemu súdu zohľadniť aj stanovisko sťažovateľky, s ktorou dosiaľ vôbec nekonal, vyhodnotiť prípadný rozpor záujmov zákonných zástupcov so záujmami maloletej žalobkyne vrátane možnosti ustanovenia kolízneho opatrovníka.

5. Po vrátení veci správny súd vydal uznesenie č. k. 2S/9/2025-10 z 15. mája 2025 o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletej. Proti tomuto uzneseniu podala maloletá žalobkyňa zastúpená otcom kasačnú sťažnosť, o ktorej vedie konanie najvyšší správny súd pod sp. zn. 3Svk/30/2025. Správny súd vydal aj uznesenie o pribratí sťažovateľky a otca maloletej do konania č. k. 2S/9/2025-17 z 23. mája 2025. Proti tomuto uzneseniu podal otec maloletej kasačnú sťažnosť.

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Zo sťažnostnej argumentácie sťažovateľky vyplýva námietka porušenia jej práva na súdnu ochranu, pretože s ňou správny súd, ako ani najvyšší správny súd nekonali ako s účastníčkou konania napriek tomu, že jej toto postavenie svedčí, pretože otec maloletej podal správnu žalobu bez jej súhlasu a vedomia, pričom nejde o bežný úkon, ktorý by mohol vykonať otec maloletej ako zákonný zástupca samostatne. Všeobecné súdy sťažovateľke ani jej splnomocnenej právnej zástupkyne (plnomocenstvo doručené správnemu súdu 7. marca 2023) nedoručili žiadnu písomnosť súvisiacu s konaním, a to správnu žalobu, uznesenie o jej odmietnutí, kasačnú sťažnosť ani napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu, riadne a včas. Prvý úkon smerujúci k sťažovateľke bol vykonaný 5. júna 2025, keď jej bolo doručené uznesenie o pribratí do konania z 23. mája 2025. Uznesenie správneho súdu zo 17. júla 2024 o odmietnutí žaloby, ako aj napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu boli sťažovateľke doručené až 4. augusta 2025 pri nahliadnutí zástupkyne do spisu. Uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka z 15. mája 2025 nebolo sťažovateľke doručené, napriek tomu má vyznačenú právoplatnosť.

7. Sťažovateľka tvrdí, že správny súd nebol oprávnený konať o žalobe podanej otcom v mene maloletej, kým nebolo preukázané, že s podaním žaloby súhlasia obaja rodičia, alebo do času, kým nebolo súdom v konaní podľa § 111 písm. h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozhodnuté, že súhlas matky – sťažovateľky na podanie žaloby proti rozhodnutiu odvolacieho

orgánu, ktorý potvrdil prijatie maloletej na štúdium, nahradil súd. Sťažovateľka poukazuje na to, že práve inštitút prerušenia konania by v predmetnej veci slúžil na to, aby otec nezmeškal lehotu na podanie správnej žaloby v mene maloletej, a na druhej strane na to, aby správny súd mohol o tejto správnej žalobe konať v prípade nahradenia súhlasu matky alebo konanie zastaviť za predpokladu, že by súd v konaní podľa § 111 písm. h) CSP súhlas matky s podaním žaloby nenahradil. Túto argumentáciu však sťažovateľka v konaní pred správnym súdom do vydania jeho uznesenia zo 17. júla 2024 nemala možnosť predniesť, keďže súd s ňou ako so zákonnou zástupkyňou maloletej nekonal. Nemala však možnosť predniesť ju ani po vydaní tohto rozhodnutia a po podaní kasačnej sťažnosti otcom maloletej v jej mene. Sťažovateľka teda namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v tom, že najvyšší správny súd konal o kasačnej sťažnosti „maloletej“ bez toho, aby uznesenie o odmietnutí žaloby a kasačná sťažnosť proti tomuto uzneseniu boli doručené sťažovateľke, a na druhej strane tým, že vo svojom uznesení zaviazal správny súd konať takým spôsobom, že obišiel § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), keď v konaní o správnej žalobe „maloletej“ podanej jej otcom napriek tomu, že z obsahu spisu vyplynula nehoda rodičov v tejto otázke, uložil správne súdu konať prostredníctvom ustanoveného kolízneho opatrovníka maloletej. Týmto rozhodnutím zároveň najvyšší správny súd zasiahol do práva sťažovateľky zakotveného v § 41 ods. 4 ústavy, ktoré nachádza svoje vyjadrenie v § 35 zákona o rodine, keď pripustil možnosť konať o žalobe „maloletej“ napriek zjavnej nehode rodičov v tejto veci.

8. Sťažovateľka podaním zo 14. októbra 2025 navrhla vydanie dočasného opatrenia z dôvodu prebiehajúceho konania o kasačnej sťažnosti maloletej proti ustanoveniu kolízneho opatrovníka uznesením z 15. mája 2025. Sťažovateľka navrhuje dočasné opatrenie, ktorým by ústavný súd uložil najvyššiemu správne súdu, aby sa zdržal rozhodovania o kasačnej sťažnosti podanej maloletou zastúpenou otcom proti uzneseniu z 15. mája 2025 až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu sp. zn. 3Svk/33/2024 z 20. februára 2025.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

III.A. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu:

9. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem poskytnutých všeobecným súdom s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody v ústavne relevantnej intenzite.

10. Vo vzťahu k preskúmvaniu zrušujúcich rozhodnutí dovolacieho alebo kasačného súdu ústavný súd konštantne zaujíma zdržanlivý postoj s poukazom na „výsledkový“ charakter základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Úlohou ústavného súdu je teda posúdiť,

či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok ESĽP vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd. Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí všeobecných súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred nimi. Uvedené zodpovedá zásade zdržanlivosti a subsidiárnej právomoci ústavného súdu v situácii, keď je ešte v možnostiach všeobecných súdov napraviť porušenie práva sa súdnu ochranu.

11. Prieskum kasačných rozhodnutí je preto judikatúrou pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparačiteľná v ďalšom konaní vedenom všeobecnými súdmi vrátane konaní opravných (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018), resp. ak by išlo o také pochybenie, ktoré by bolo extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich súdne konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 213/2017, III. ÚS 541/2015).

12. Vychádzajúc z citovanej judikatúry a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľky v ústavnej sťažnosti, sa úloha ústavného súdu v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o potrebe zrušenia uznesenia správneho súdu o odmietnutí žaloby a vrátenia veci. S poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia sumarizované v bode 4 tohto uznesenia ústavný súd zastáva názor, že spĺňa ústavné požiadavky na riadne odôvodnenie, je zrozumiteľné a logické. Najvyšší správny súd zistil také nedostatky v procesnom postupe správneho súdu, ktoré viedli k potrebe zopakovania konania. Okrem iného uložil správne súdu posúdiť rozpor záujmov otca maloletej so záujmom maloletej žalobkyne, ako aj konať so sťažovateľkou. Tým vytvoril priestor pre samotnú sťažovateľku predniesť svoju argumentáciu v otvorenom konaní pred správnym súdom vrátane návrhu na procesný postup uvedený v tejto ústavnej sťažnosti (zastavenie konania pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania či prerušenie konania s podnetom na začatie konania o nahradenie súhlasu sťažovateľky). Nápravu zjavného pochybenia v podobe nekonania so sťažovateľkou teda zjednalo práve napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu. Ústavný súd teda nezistil zásadný procesný exces v napadnutom uznesení alebo ústavne neakceptovateľný právny názor zaťažujúci nasledujúce konanie.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v prejednávanej veci nezistil extrémne vybočenie z procesných štandardov, a preto nemal dôvod do napadnutého kasačného uznesenia najvyššieho správneho súdu zasahovať a ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (bod 2 výroku uznesenia)].

14. Nad rámec uvedeného je vhodné dodať, že konanie otca maloletej žalobkyne vykazuje znaky konania šikanózneho a zneužívajúceho procesné oprávnenia zákonného zástupcu v rozpore s najlepším záujmom maloletej zastúpenej. Už zo sťažovateľkou predložených administratívnych rozhodnutí v danej veci, vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdnych rozhodnutí *prima facie* vyplýva, že otec maloletej bol oboznámený s podaním prihlášky cez aplikáciu Edupage,

aj v rozhovore s maloletou vyjadril podporu tomuto rozhodnutiu, zároveň podanie prihlášky nerozporoval žiadnym úkonom adresovaným škole až do vydania rozhodnutia o prijatí na štúdium. Maloletá vyvinula úsilie, aby úspešne absolvovala prijímacie skúšky a toho času študuje s výbornými výsledkami na elitnom gymnáziu so zameraním na matematiku. Otec po podaní odvolania z dôvodu absencie svojho podpisu na prihláške sa z vlastnej vôle nezúčastnil ústneho konania odvolacieho administratívneho orgánu, o ktorého konaní bol vopred upovedomený aj e-mailom a telefonickým hovorom, a v správnej žalobe okrem iného rozporoval možnosť uplatňovať svoju argumentáciu pred týmto odvolacím orgánom. Zároveň v administratívnom konaní otec maloletej uviedol, že so štúdiom maloletej na predmetnom gymnáziu súhlasí. Ak by sa tieto skutočnosti vykonaním dokazovania v ďalšom konaní preukázali, ústavný súd dáva do pozornosti § 5 ods. 12 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého správny súd výnimočne neposkytne ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby, ak nimi podaný návrh sleduje zjavné zneužitie práva. Požadovať zrušenie rozhodnutia o prijatí na štúdium v mene maloletej bez jej vedomia a súhlasu za týchto okolností je nielen v rozpore s jej najlepším záujmom, ale aj hrubo odporuje dobrým mravom a takéto konanie nemôže požívať súdnu ochranu, čo by mohli všeobecné súdy v ďalšom konaní tiež zohľadniť.

III.B. K návrhu na vydanie dočasného opatrenia:

15. Sťažovateľka navrhla aj vydanie dočasného opatrenia, ktoré však nesmeruje k uloženiu povinnosti najvyššiemu správnomu súdu zdržať sa výkonu napadnutého kasačného uznesenia, ale požadovala zdržanie sa rozhodovania vo veci inej kasačnej sťažnosti proti uzneseniu o ustanovení kolízneho opatrovníka. Takto koncipovanému návrhu nebolo možno vyhovieť predovšetkým zo samotnej povahy dočasného opatrenia (§ 130 zákona o ústavnom súde), ako aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto tomuto návrhu nevyhovel (bod 1 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu